

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

17. januar 2019

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 274 (Alm. del) af 20. december 2018 stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)

Spørgsmål

Vil ministeren i forlængelse af FIU alm. del-spørgsmål 616 (2017-18) oplyse den isolerede BNP effekt af de offentlige investeringer, som er aftalt med forsvarsforliget, og i forlængelse heraf oplyse, om forsvarsforliget har givet anledning til lavere fremadrettede BNP-skøn, fordi det ikke har nogen strukturel effekt på BNP, men er finansieret af midler, som forudsættes at øge BNP?

Svar

Finansministeriets metode til beregning af BNP-effekter af ændringer i den offentlige investeringsramme er knyttet til den samlede ramme. Der er således tale om en "top-down" metode, som giver et overordnet og relativt groft skøn, og hvor der ikke skelnes mellem underkategorier inden for rammen, *jf. også Regneprincipper og modelanvendelse – dynamiske effekter af offentligt forbrug og offentlige investeringer, Finansministeriet, maj 2018.*

Denne tilgang vurderes at være den bedst mulige i praksis, hvilket hænger sammen med, at det ikke er muligt at foretage en komplet "bottom-up" vurdering af BNP-effekter ud fra de enkelte projekter. Dette ville kræve en udtømmende opgørelse af planlagte projekter inden for den gældende investeringsramme både før og efter en ændring af rammen, ikke bare på kort sigt men over en lang årrække.

Den anlagte tilgang svarer til at antage, at ændringer i investeringsrammen har en "gennemsnitlig" BNP-virkning, der er antaget at svare til afkastet af private investeringer¹. Det bemærkes i den forbindelse, at udvælgelsen af konkrete investeringsprojekter principielt bør baseres på en samlet samfundsøkonomisk vurdering (cost-benefit analyse), som inddrager ikke blot BNP-virkninger, men også virkninger på fx miljø og borgernes transporttid mv. Herudover kan investeringsbeslutninger også inddrage politiske hensyn til fx regional fordeling, rigets sikkerhed mv.

¹ I praksis er det sandsynligt, at forskellige investeringsprojekter kan have forskellige BNP-virkninger, men antagelsen svarer altså til at forudsætte, at der i gennemsnit vælges "fornuftige" projekter med det nævnte BNP-afkast. Det kan tilføjes, at hvis der i et givet år vælges et projekt, der kan formodes at have en mindre eller større BNP-effekt end gennemsnittet, vil den underliggende antagelse være, at dette projekt er politisk ønsket og derfor alternativt ville være blevet valgt på et senere tidspunkt. På mellemfristet og langt sigt vil strukturelt BNP være tilnærmelsesvis upåvirket af, om sådanne projekter med enten relativ høj eller relativ lav BNP-effekt igangsættes lidt før eller senere.

Det er således ikke ønskeligt, at projekter skulle udvælges alene ud fra skønnede BNP-virkninger.

Det bemærkes derudover, at offentlige investeringer i forsvar – lige som andre offentlige investeringer – vil have en mekanisk indvirkning på BNP i nationalregnskabet via afskrivningerne på de pågældende investeringer (idet afskrivningerne indgår i BNP).

Herudover bemærkes, at investeringer i forsvar – i det mindste i teorien – også kan påvirke BNP ad andre kanaler. Fx kan tillid til rigets sikkerhed og integritet i princippet have betydning for private investeringer og opsparing.

Samlet set vurderes den anlagte metode, hvor der altså antages gennemsnitlige BNP-effekter af ændringer i den samlede investeringsramme svarende til afkastet på private investeringer, at give det bedst mulige skøn i praksis.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister